

Etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 16/40504-73
Saksbehandler: Ragnhild Elin Nordengen
Dato: 30.01.2020

Åpen høring - Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge, del 2 – høringsfrist 15. mai

Helsedirektoratet inviterer til en åpen høring om Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge - del 2. **Alle kan gi høringsinnspill.** Du finner informasjon på [høringssiden](#) på Helsedirektoratets nettsider

Høringsfristen er 15. mai 2020

Høringsutkast

Her finner du [høringsutkastet](#). Det kan skrives ut og lagres som PDF.

Vi gjør oppmerksom på følgende

- noen lenker i høringsutkastet er ikke aktive før retningslinjen publiseres
- referansene står nå under sammendraget, og vil bli satt inn på rett måte ved publisering.

Høringsinnspill

Høringsinnspillene gis i et **Questback-skjema** som du finner på [høringssiden](#).

Helsedirektoratet sender med dette brevet en direkte invitasjon til flere interessenter, se liste på siste side. Vi ønsker spesielt tilbakemelding på tre anbefalinger fra følgende høringsinstanser:

1. REGIONALE HELSEFORETAK (RHF) anmodes om å gi uttalelse til 4. anbefaling i kapittel 3 om kjøp av narkosetjenester i forbindelse med tannbehandling.

Det er få private tilbydere av narkosetjenester. De fleste steder er det lokale helseforetaket eneste ressurs for å tilby narkosetjenester. Derfor er det naturlig at avtale blir inngått mellom fylkeskommunen og lokale helseforetak. **Vi ber de regionale helseforetakene om uttalelse til hvordan det kan legges til rette for slike avtaler.** Se utdrag av anbefalingen i kapittel 3:

"Fylkeskommunen

- skal sørge for at tilbudet om tannbehandling i generell anestesi (narkose) er faglig forsvarlig og tilgjengelig for barn og unge som har behov for et slikt tilbud

Helsedirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Ragnhild Elin Nordengen, tlf.: +4746856921

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

- *bør ha avtale med helseforetak eller privat virksomhet om kjøp av narkosetjenester.*

Ventetiden for tannbehandling i generell anestesi bør

- *maksimalt være 1 døgn ved akutt behandlingsbehov*
- *på sikt være maksimalt 3 måneder ved ordinær behandling."*

2. KOMMUNER OG HELSEFORETAK anmodes om å gi uttalelse til 1. anbefaling i kapittel 6, der fylkeskommunen anbefales å inngå samarbeidsavtaler med kommuner og helseforetak.

I tillegg til overordnede samarbeidsavtaler anbefaler retningslinjen å inngå operative avtaler med underliggende/lokale enheter eller avdelinger. **Kommuner og helseforetak gjøres oppmerksom på dette slik at aktuelle enheter kan få uttale seg.** Her er utdrag fra anbefalingen:

Aktuelle enheter i kommuner

- *Barnevernet og barnevernsinstitusjoner*
- *kommuneoverlege, fastlege*
- *koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering*
- *helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom*
- *helse- og omsorgstjenesten, bo- og omsorgsinstitusjoner*
- *psykisk helse- og rustjeneste, psykolog*
- *barnehager*

Aktuelle enheter i helseforetak

- *anestesienhet, oralt helseteam*
- *barne- og ungdomsavdeling*
- *habilitering- og rehabiliteringsenhetsenhet*
- *barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og voksenpsykiatrisk poliklinikk*

3. FYLKESKOMMUNENE anmodes om å gi uttalelse til 3. anbefaling i kapittel 1, om tilrettelagte tjenester av kompetent personell for barn med helseutfordringer, habilitering- eller rehabiliteringsbehov.

På rådslag med fylkestannlegene i august 2019 var det delte meninger om anbefalingen. Den ble endret etter rådslaget i tråd med det vi oppfattet som flertallets mening. I tillegg er det utarbeidet et måltall for dekingen av spesialister i pedodonti, se begrunnelsen. Det kom en innvending til dette i den interne høringen, som ikke er tatt til følge. Derfor er det spesielt ønskelig med innspill på denne anbefalingen. Her er utdrag fra anbefalingen:

Den offentlige tannhelsetjenesten i hvert fylke bør ha

- *spesialister i pedodonti og dekningsgraden bør økes til 1 spesialist per 3 0000–35 000 barn 0–18 år*
- *tannlegespesialister som kan delta i interdisiplinært samarbeid om utredning og behandling av barn med helseutfordringer, habilitering- eller rehabiliteringsbehov.*

Bakgrunn

Helsedirektoratet vedtok å utvikle retningslinjen i 2013 etter anmodning fra deler av tjenesten. Retningslinjen svarer også ut et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2014 om å utarbeide og igangsette et flerårig program for reduksjon av sosial ulikhet i tannhelsen hos barn og unge.

[Første del av retningslinjen](#) ble publisert i oktober 2018. Den omhandler helsefremmende og forebyggende tannhelsetjenester, samt opplysningsplikten til barnevern og annen offentlig myndighet.

Innhold i høringsutkastet av retningslinjens del 2

- Tilrettelagte tilbud for barn og unge med ulike utfordringer
- Tverrfaglig samarbeid og brukermedvirkning
- Bruk av legemidler, lystgass eller generell anestesi ved tannbehandling
- Operativ behandling av karies, samt forebygging og behandling av ulike orale sykdommer eller tilstander

Målgrupper for retningslinjen

Primære målgrupper er

- ansvarlige for den offentlige tannhelsetjenesten
- offentlig og privat tannhelsepersonell i allmenntjenesten som yter tjenester til barn og unge.

Sekundære målgrupper er

- helsestasjon- og skolehelsetjenesten
- andre helsetjenester i kommuner og helseforetak, fastleger, psykologer, øvrig helsepersonell
- barnevernet og barnevernsinstitusjoner
- barnehager, skoler og andre som er i kontakt med barn og unge.

Metode og elektronisk publisering

Målet med en nasjonal faglig retningslinje er å bidra til kunnskapsbasert praksis. Det innebærer at forskning, klinisk erfaring og brukererfaring vurderes samlet opp mot ønskede og uønskede konsekvenser av foreslåtte anbefalinger, inkludert prioriteringskriterier og ressursbruk. Retningslinjens anbefalinger er utformet på bakgrunn av disse hensynene og har målsetning om å

- sikre god kvalitet på tjenestene
- sikre riktige prioriteringer
- løse samhandlingsutfordringer
- sikre helhetlige pasientforløp
- hindre uønsket variasjon i tjenestene

Retningslinjen er publisert i elektronisk format. Anbefalingene i korttekst og utdypende tekst presenteres først, deretter "Praktisk – slik kan anbefalingen følges" og "Begrunnelse". Den siste har underfaner som viser forsknings- og/eller lovgrunnlag, og referanser.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Ragnhild Elin Nordengen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Etter liste			
Allmennlegeforeningen			
Asylmottak			
Barn av rusmisbrukere			
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet			
Barnelegeforeningen			
Barneombudet			
Den norske legeforening			
Den norske tannlegeforening			
Det medisinsk-odontologiske fakultet, UiB			
Det odontologiske fakultet, UiO			
Det psykologiske fakultet, UiB			
Fagforbundet			
Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU			
Folkehelseinstituttet			
Forandringsfabrikken			
Foreldreutvalget for grunnskolen			
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon			
Fylkeskommuner			
Fylkesmenn			
Fylkestannhelsesjefene			
Helse Midt-Norge RHF			
Helse Nord RHF			
Helse Sør-Øst RHF			
Helse Vest RHF			
Helseforetak			
Høgskolen i Innlandet, tannpleierutdanningen			
Høgskoler			
Institutt for klinisk medisin, UiT			
Institutt for klinisk odontologi, UiT			
Institutt for psykologi NTNU			
Institutt for psykologi, UiT			
Kommuner			
KS Kommunesektorens organisasjon			
Landsforeningen for barnevernsbarn			

Landsforeningen for helsesøstre
Landsforeningen mot seksuelle overgrep
Lasse Skoglund
Mental helse ungdom
Nasjonalt kompetansesenter for minoritetshelse (NAKMI)
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Norsk psykologforening
Norsk tannpleierforening
Psykologisk institutt, UiO
RBUP Øst og Sør – Regionsenter for barn og unges psykiske helse
Regionale odontologiske kompetansesentre
RKBU Midt-Norge - Regionalt kunnskapssenter for barn og unge
RKBU Nord - Regionalt kunnskapssenter for barn og unge
RKBU Vest - Regionalt kunnskapssenter for barn og unge
RVTS midt
RVTS nord
RVTS sør
RVTS vest
RVTS øst
Statens Barnehus Bergen
Statens Barnehus Bodø
Statens Barnehus Hamar
Statens Barnehus Kristiansand
Statens Barnehus Moss
Statens Barnehus Oslo
Statens Barnehus Sandefjord
Statens Barnehus Stavanger
Statens Barnehus Tromsø
Statens Barnehus Trondheim
Statens Barnehus Ålesund
Statens Helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Steinar Madsen
Sykepleierforbundet
TAKO-senteret, Lovisenberg sykehus
Tannhelsesekretærenes forbund
Terje Dybvik

Trond Diseth
Unge funksjonshemmede
Universitetet i Oslo, Det medisinske fakultet
Voksne for barn